

Compilation of criteria for evaluating the cultural and social performance of universities: a research based on meta-synthesis

Ali Adibinia

Master of Public Administration, Faculty of Public Administration and Organizational Sciences, School of Management, University of Tehran, Tehran, Iran.

ali.adibinia@ut.ac.ir

 0009-0005-6532-465X

Mohammad Mahdi Zolfagharzadeh

Department of Public Policy and Administration, Tehran, Iran (Corresponding author).

zolfaghar@ut.ac.ir

 0000-0002-6803-4616

Abbas Nargesian

Associate Professor, Department of Leadership and Human Capital, School of Public Administration and Organizational Sciences, School of Management, University of Tehran, Tehran, Iran.

anargesian@ut.ac.ir

 0000- 0003-0598-5630

Abstract

Cultivation and excellence of the character of students and their education as the future generation of the society in which they should be actively present and interact has always been of interest and the aspects related to it have somehow found themselves in the cultural, social and educational field of this It shows the reference institution in the society. Therefore, it is important to identify the performance indicators of universities in this field, and the purpose of this research is to identify the dimensions, components, and indicators of the cultural and social performance of Iranian universities. The current research has been carried out with documentary and meta-composite method. Sandelowski and Barroso's seven-step metacomposition method was used for data analysis. Glynn's tool (2006) was also used to evaluate the quality of ultracomposition. In total, based on the resource search strategy, 52 sources out of 571 sources were suitable for the final synthesis, and among these sources, 8 dimensions, 31 components and 64 indicators were identified and approved by experts in this field. The findings of the present research showed that the dimensions of important tasks, interactions and communications, programs, university groups, management system, infrastructures and facilities, special activities of professors and employees and finally, content productions, on the evaluation of cultural performance and The university community is effective. The results of the present research have the ability to be used in order to evaluate the performance and cultural and social ranking of Iranian universities in the Ministry of Science, Research and Technology.

Keywords: Performance evaluation, cultural indicators, cultural and social indicators, university, metasynthesis approach.

تدوین معیارهای ارزیابی عملکرد فرهنگی - اجتماعی دانشگاه‌ها: پژوهشی مبتنی بر فراترکیب

علی ادیبی نیا

کارشناسی ارشد مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت دولتی و علوم سازمانی، دانشکدگان مدیریت، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

ali.adibinia@ut.ac.ir

0009-0005-6532-465X

محمد مهدی ذوالفقارزاده

دانشیار گروه خط‌مشی و اداره امور عمومی، دانشکده مدیریت دولتی و علوم سازمانی، دانشکدگان مدیریت، دانشگاه تهران، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

zolfaghar@ut.ac.ir

0000-0002-6803-4616

عباس نرگسیان

دانشیار گروه رهبری و سرمایه انسانی، دانشکده مدیریت دولتی و علوم سازمانی، دانشکدگان مدیریت، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

anargesian@ut.ac.ir

0000-0003-0598-5630

چکیده

پرورش و تعالی شخصیت دانشجویان و تربیت آنان به‌عنوان نسل آینده جامعه‌ای که باید به‌صورت فعالانه در آن حضور یافته و تعامل داشته باشند همواره مورد توجه بوده است و ابعاد مربوط به آن، به‌نوعی خود را در ساحت فرهنگی و اجتماعی و تربیتی این نهاد مرجع در جامعه نشان می‌دهد؛ لذا شناسایی معیارهای ارزیابی عملکرد دانشگاه‌ها در این حوزه اهمیت دارد و هدف از اجرای پژوهش حاضر، شناسایی ابعاد، مؤلفه‌ها و معیارهای ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌های ایران می‌باشد. در پژوهش حاضر که با بهره‌گیری از روش اسنادی و فراترکیب به جمع‌آوری اطلاعات پژوهش پرداخته است، جهت تجزیه و تحلیل آن نیز از روش هفت مرحله‌ای فراترکیب سندلوسکی و باروسو استفاده نموده است. برای ارزیابی کیفیت فراترکیب نیز از ابزار گلین (۲۰۰۶) استفاده شده است. در مجموع، مبتنی بر راهبرد جستجو منابع، ۵۲ منبع از ۵۷۱ منبع برای فراترکیب نهایی مناسب بود که از بین این منابع، ۸ بعد، ۳۱ مؤلفه و ۶۴ معیار شناسایی گردید و مورد تأیید خبرگان این حوزه نیز قرار گرفت. یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که ابعاد کارویژه‌های مهم، تعاملات و ارتباطات، برنامه‌ها، گروه‌های دانشگاهی، نظام مدیریتی، زیرساخت‌ها و امکانات، فعالیت‌های ویژه اساتید و کارکنان و درنهایت، تولیدات محتوایی، بر ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه مؤثر است. نتایج پژوهش حاضر این قابلیت را دارد تا در راستای ارزیابی عملکرد و رتبه‌بندی فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌های ایران در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورد استفاده قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: ارزیابی عملکرد، معیارهای فرهنگی، معیارهای فرهنگی و اجتماعی، دانشگاه، رویکرد فراترکیب.

شاپای الکترونیک: ۲۵۸۸-۶۵۵X / پژوهشکده تحقیقات راهبردی / فصلنامه علمی راهبرد اجتماعی فرهنگی

10.22034/scs.2024.456284.1569

مسئولیت مقاله از نظر محتوای علمی و نظرهای مطرح‌شده در متن آن، به عهده نویسندگان و یا نویسنده مسئول مقاله می‌باشد و مورد تأیید / عدم تأیید صاحب امتیاز نشریه راهبرد اجتماعی فرهنگی نمی‌باشد.

مقدمه و بیان مسئله

از دیرباز انتظاری که از نهاد دانشگاه وجود داشته است صرفاً انتقال دانش و معرفت بوده است، در حالی که پرورش و تعالی شخصیت دانشجویان و تربیت آنان به عنوان نسل آینده جامعه‌ای که باید به صورت فعالانه‌ای در آن حضور یابند و تعامل داشته باشند نیز همواره مورد توجه بوده است. این ابعاد، به نوعی خود را در ساحت فرهنگی اجتماعی و تربیتی این نهاد مرجع در جامعه نشان می‌دهد. بر این اساس، در کنار علم‌آموزی، مهارت‌اندوزی و پژوهش لازم است تا به فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی و تربیتی نیز پرداخته شود که امری رایج در تمام نهادهای دانشگاهی است؛ اما موضوعی که در اینجا اهمیت پیدا می‌کند، سنجش و ارزیابی این قبیل فعالیت‌ها و میزان کارایی و اثربخشی آن می‌باشد.

باید توجه داشت که ارزیابی فرهنگی و اجتماعی در دانشگاه‌ها ملاحظات خاص خود را دارد چرا که معمولاً هرگاه سخن از فرهنگ در دانشگاه و دانشگاهیان کشور مطرح می‌شود، فرهنگ به صورت ضمنی یا در تقابل با علم قرار می‌گیرد و بی‌رحمانه به حاشیه می‌رود و یا در سایه علم مقوله‌ای فرعی و فوق برنامه به حساب می‌آید. در همین راستا پارسانیا (۱۳۸۷)، با نگاهی انتقادی بیان می‌کند که در نگاه پوزیتیویستی^۱ علم همواره در تعامل با فرهنگ قرار می‌گیرد و در این تعامل گاه اجازه ورود به حوزه فرهنگ را پیدا نکرده و از آن دفع می‌شود و گاه بخشی از آن و یا همه آن به درون فرهنگ وارد شده و با حضور خود تغییراتی را در دیگر عناصر فرهنگی به وجود می‌آورد و لکن تأثیرات فرهنگ بر علم و تأثیر علم بر قسمت‌هایی از فرهنگ که غیر از علم می‌باشد، همیشه بیرونی است به نحوی که علم همواره هویت خود را حفظ می‌کند و هرگز معارف غیرعلمی درونی فرهنگ، هویتی علمی پیدا نخواهد کرد. این در حالی است که دو مقوله فرهنگ و علم نه تنها در مقابل هم نیستند بلکه مکمل و به صورت روح و جسم یک حقیقت به عنوان عوامل حیاتی در دانشگاه به حساب می‌آیند.

در همین راستا تقابل نابرابر علم و فرهنگ را می‌توان در معیارهای رتبه‌بندی دانشگاه‌های کشور نیز مشاهده نمود. به نحوی که حوزه فرهنگی و اجتماعی جایگاه چندانی در ارزیابی عملکرد دانشگاه‌ها ندارد. بر همین اساس در آخرین گزارش پایگاه رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی در ایران، رتبه‌بندی و ارزیابی ۱۱۵ دانشگاه

1. positivist

دولتی و ۱۷ دانشگاه غیردولتی کشور توسط گروه رتبه‌بندی ISC انجام گرفت و در هیچ‌یک از معیارهای مورد ارزیابی به حوزه فرهنگی و اجتماعی مستقیماً اشاره نشده است (پایگاه ISC، ۱۴۰۲). علت این موضوع را نمی‌توان صرفاً در سیاست‌های مدیریتی جست‌وجو کرد بلکه ابعاد گسترده‌تری همچون چندبُعدی بودن ماهیت حوزه فرهنگی و اجتماعی و همچنین نگاه‌های سیاسی برخی مسئولان مربوطه در ادوار گذشته نیز از دلایل کم‌توجهی به موضوع فرهنگی و اجتماعی در دانشگاه‌های کشور، یکی دیگر از عوامل کم‌توجهی به ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی در این حوزه در آموزش عالی، در کنار ماهیت کیفی آن است که بر پیچیدگی این مهم می‌افزاید. مؤلفه‌های کیفی، ارزیابی پیچیده‌تری را نیاز دارند که بایستی در شناسایی به آن توجه ویژه‌ای داشت. ذوالفقارزاده و همکاران (۱۳۹۰) نیز با بیان سه مقوله فرهنگساز بودن نهاد دانشگاه، تنوع مقولات فرهنگی در دانشگاه و مبنای روش‌شناختی، معرفت‌شناختی و فلسفی فرهنگ، به پیچیدگی فرهنگ در دانشگاه‌ها اشاره می‌کند؛ اما این پیچیدگی نباید باعث توقف شود و از سوی دیگر هم نباید به دام تقلیل‌گرایی، قالب‌نگری و ساده‌انگاری در این حوزه خطیر افتاد. براین اساس، پژوهش حاضر برای رفع این خلأ و نیاز در عرصه آموزش عالی، با استفاده از فراترکیب پژوهش‌های انجام شده قصد دارد تا ابعاد، معیارها و مؤلفه‌های ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها را شناسایی نماید. ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌های کشور در چنین شرایطی که از سویی با ناکارآمدی مدیران فرهنگی و از سویی دیگر با تهاجم فرهنگی بر قشر جوان و فرهیخته دانشجوی همراه می‌باشد، توجه به حوزه فرهنگی و اجتماعی به صورت بایسته و شایسته و نه به شکلی صوری امری اجتناب‌ناپذیر و ضرورتی غیرقابل‌انکار است. ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها می‌تواند اهرم اثربخشی برای تحقق این توجه شایسته باشد.

مطابق با اسناد بالادستی از جمله سند دانشگاه اسلامی (۱۳۹۲)، در فصل پنجم این سند به نظام فرهنگی و تربیتی دانشگاه اشاره شده است. راهبرد سوم این فصل اشاره به تبیین و طراحی نظام رتبه‌بندی فرهنگی و تربیتی اسلامی دانشگاه‌ها به منظور ایجاد فضای رقابتی دارد. همچنین ذیل راهبرد فوق به سه اقدام نیز اشاره شده است:

۱- طراحی، تدوین و بهینه‌سازی مؤلفه‌ها، شاخص‌ها، ساختار و کارکرد نظام رتبه‌بندی فرهنگی و تربیتی با نگرش اسلامی؛

۲- تدوین آیین‌نامه رتبه‌بندی فرهنگی و تربیتی دانشگاه‌ها و بازتعریف تخصیص بودجه و ظرفیت‌های دانشگاه‌ها براساس آن؛

۳- ایجاد نهاد رتبه‌بندی و نظارت و ارزیابی دانشگاه‌ها در سطح ملی به‌صورت فرادستگاهی در جهت افزایش فضای رقابتی میان دانشگاه‌ها.

برهمن اساس، سازمان‌دهی تحقیق در پژوهش حاضر نیز به این صورت بوده است که ابتدا مطالعات داخلی و خارجی متعدد در حوزه فرهنگی و اجتماعی با رویکردی فراترکیب جهت شناسایی ابعاد، مؤلفه‌ها و سپس معیارهای ارزیابی عملکرد در دانشگاه‌ها تا سر حد اشباع نظری طی شده است و سعی شده است یافته‌های حاصل از پژوهش در یک چهارچوب منسجم ارائه شود. همچنین در مطالعات صورت گرفته در پژوهش حاضر، صرفاً به مقالات مربوط به آموزش عالی اکتفا نشده بلکه هر مقاله علمی و یا سند معتبری که در حوزه معیارهای فرهنگی و اجتماعی صورت گرفته است نیز مورد توجه و الگوبرداری بوده است. در پایان نیز یافته‌های پژوهش در اختیار چند نفر از خبرگان و اساتید هیئت علمی در دانشگاه تهران و وزارت علوم قرار گرفت و نهایتاً پس از برخی اصلاحات در مقوله‌های پژوهش، مورد تأیید قرار گرفت.

۱. هدف پژوهش

هدف از پژوهش حاضر، شناسایی معیارهای ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌های ایران جهت رتبه‌بندی فرهنگی دانشگاه‌های کشور می‌باشد.

۲. سؤال‌های پژوهش

برهمن اساس، سؤال اصلی پژوهش عبارت است از: «معیارهای ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها چیست؟» به‌منظور پاسخگویی به سؤال اصلی پژوهش، سؤال‌های فرعی زیر مطرح می‌شود:

- ۱- ابعاد ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها چیست؟
- ۲- مؤلفه‌های ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها چیست؟

۳. پیشینه پژوهش

۳-۱. پژوهش‌های داخلی

کریمیان و صفایی اصل (۱۴۰۰)، در پژوهشی به ارزیابی میزان اثربخشی برنامه‌های فرهنگی و تربیتی دانشگاه فرهنگیان پرداختند و با طرح برخی معیارها همچون

برنامه‌های اردویی، ویژه برنامه‌های مناسبتی، انجمن‌های فرهنگی و اجتماعی، کرسی‌های آزاداندیشی، جشنواره‌های فرهنگی، همایش‌های مرتبط با امور فرهنگی و برنامه‌های تربیتی، به اثربخشی آن‌ها پرداختند.

در پژوهشی دیگر توسط جواهری و هلالی ستوده (۱۴۰۱)، سیاست‌های فرهنگی دانشگاه را از منظر نسبت میان آرمان تا واقعیت بررسی شد که یافته‌های این پژوهش نشان داد که بین آرمان‌های فرهنگی و واقعیت نگرش‌ها و گرایش‌های دانشجویان فاصله معناداری وجود دارد که این وضعیت ممکن است به دلیل ناکارآمدی سیاست‌ها یا نقصان در شیوه اجرای آن‌ها باشد یا به نادیده گرفتن تأثیر عملکرد نهادها و شرایط ساختاری جامعه بر نگرش‌ها و رفتار فرهنگی جوانان و بی‌اعتنایی به مختصات زیست اجتماعی آنان در دنیای امروز مربوط باشد.

ریگی (۱۴۰۰) نیز به ارزیابی کیفیت دانشگاه‌های ایران از بعد فرهنگی و اجتماعی پرداخت، و مشکلات ناشی از مقوله فرهنگی و اجتماعی در دانشگاه‌های ایران را از دو بُعد فردی و سازمانی بررسی نمود.

هادوی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان «آمایش شاخص‌های پایش اهداف کلان فرهنگی دانشگاه»، به شاخص‌هایی همچون اسناد و نظام‌های اداری، تعداد جلسات، منابع انسانی، دسترسی فیزیکی و فضاهای فرهنگی، اردوها، برنامه‌های معرفت‌افزایی، تقدیر از کارکنان فعال و برگزیده، همکاری‌های رسانه‌ای و تولیدات محتوایی، تدوین منشورها و کارنامه‌های تربیتی اشاره می‌کند.

عبدی و کاووسی (۱۳۹۳)، سرانه مراکز مذهبی مانند مساجد و مراکز تفریحی مورد توجه قرار داده‌اند. جشن‌ها و اعیاد، تعداد برنامه‌های مناسبتی شبکه‌های تلویزیونی و رادیویی، خبرگزاری‌ها و تارنماهای اینترنتی، آثار مکتوب، کسب و کارهای فرهنگی، تعداد کسب و کارهای نوظهور فرهنگی اشاره می‌کند.

همچنین در بررسی برخی پژوهش‌های داخلی شاخص‌های مشارکت دانشجویی نیز در ارزیابی فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها مورد تأکید بوده است.

در پژوهش گنجی و همکاران (۱۳۹۷)، برخی عوامل اجتماعی مؤثر بر مشارکت فرهنگی و اجتماعی را از منظر نظری و تجربی بررسی شده است. مباحث نظری در پژوهش فوق‌الذکر مبتنی بر مجموعه‌ای از دیدگاه‌ها در زمینه مشارکت فرهنگی و اجتماعی و همچنین سایر متغیرهای اجتماعی مطالعه شده که با بهره‌گیری از روش پیمایش اجتماعی انجام شده است.

در مقاله پژوهشی با عنوان «توسعه مشارکت دانشجویان در دانشگاه» توسط

جهانیان (۱۳۸۹)، به شناسایی راهکارهای توسعه مشارکت دانشجویان پرداخته شده است.

در پژوهشی دیگر نیز توسط پالیزبان (۱۳۹۰) مشارکت سیاسی دانشجویان به عنوان یکی از شاخص‌های این حوزه مورد بررسی قرار گرفته است.

۲-۳. پژوهش‌های خارجی

طبق بررسی‌های صورت گرفته از مطالعات خارجی برخی از پژوهش‌ها به جنبه‌های مالی شاخص‌های فرهنگی و اجتماعی در دانشگاه‌ها پرداختند. در پژوهشی با عنوان «نقش جشنواره‌های فرهنگی دانشگاه در ارتقای ارزش ویژه برند دانشگاهی» با توضیح نسبت منابع دانشگاهی تخصیص یافته به فعالیت‌های فرهنگی، شاخص تخصیص بودجه را مطرح می‌کند (Kim & Kim, 2016). شاخص دیگری که می‌توان در ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها مورد توجه قرار داد، شاخص اعتمادسازی و رضایت جامعه دانشگاهیان است. این شاخص نشان می‌دهد که چقدر دانشگاه توانسته است اعتماد جامعه را جلب کند و رضایت عمومی را برای مردم، دانشجویان، دانش‌آموختگان و سایر ذی‌نفعان فراهم آورد (Hailu and Wu, 2020).

جانسون و دیویس (۲۰۱۸)، به بررسی روش‌ها و شاخص‌های مورد استفاده در ارزیابی کیفیت و دسترسی به امکانات فرهنگی در دانشگاه‌ها می‌پردازند و بر نقش این موضوع در ارتقای تجربه دانشجویان و جذابیت دانشگاه‌ها به ویژه برای جامعه محلی تأکید می‌کند. در مقاله مذکور، نویسندگان به شناسایی و ارزیابی شاخص‌های کیفیت و دسترسی به فضاهای فرهنگی در دانشگاه‌ها پرداخته‌اند. برخی از این شاخص‌ها عبارت‌اند از:

- ۱- تنوع فضاهای فرهنگی: شامل موزه‌ها، نگارخانه‌ها، تالارهای نمایش، کتابخانه‌ها و سایر فضاهای فرهنگی موجود در دانشگاه است؛
- ۲- تجهیزات و فناوری: شامل وجود تجهیزات نوین، صوتی و تصویری، اینترنت بی‌سیم و سیستم‌های پخش ویدیو و صوتی در فضاهای فرهنگی است؛
- ۳- دسترسی فیزیکی: شامل وجود ساختارهای قابل دسترسی برای افراد با نیازهای خاص، راهروها و درب‌های مناسب برای استفاده آسان از فضاهای فرهنگی است؛
- ۴- برنامه‌ریزی رویدادها و فعالیت‌های فرهنگی: شامل برگزاری نمایشگاه‌ها، همایش‌ها، کنسرت‌ها و سایر فعالیت‌های فرهنگی در دانشگاه است؛
- ۵- تجربه دانشجویان: شامل ارضای نیازهای فرهنگی و هنری دانشجویان، ارتباط

مستقیم با هنرمندان و فضاهای آموزشی و خلاقانه در دانشگاه است. تقدیر و جوایز برای دستاوردهای برجسته فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها نیز یکی از شاخص‌های فرهنگی می‌باشد. در همین راستا در پژوهشی اشاره می‌شود که جوایز موجب افزایش خلاقیت و نوآوری دانشجویان و اساتید در فعالیت‌های دانشگاهی می‌شود و یادگیری را نیز افزایش می‌دهد (Carbone, 2021). در پژوهش‌های صورت گرفته تعداد و تنوع کانون‌ها و سازمان‌های فرهنگی دانشگاه‌ها به‌عنوان یک شاخص مهم مطرح می‌گردد. آموزش کارکنان نیز از شاخص‌های مورد توجه در حوزه فرهنگی و اجتماعی در دانشگاه‌ها است. برنامه‌های آموزشی برای کارکنان درگیر در فعالیت‌های فرهنگی می‌تواند کیفیت و اثربخشی رویدادها را بهبود بخشد. شاخص اشتراک‌گذاری دانش نشان می‌دهد که چقدر دانشگاه توانسته است دانش و اطلاعات خود را با جامعه و سایر نهادها به اشتراک بگذارد. این اشتراک‌گذاری می‌تواند شامل انتشار مقالات و پژوهش‌های علمی، ساختارهای همکاری با صنعت و دیگر سازمان‌ها، برگزاری همایش‌ها و همکاو‌ها، و تبادل دانش با دانشگاه‌ها و مؤسسات دیگر باشد (Etzkowitz & et al, 2000).

شاخص دیگری که می‌توان در ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها مورد استفاده قرار داد، و در تارنمای یونسکو^۱ نیز قابل مشاهده است، شاخص تسهیل فرهنگ‌سازی و ترویج هنر و فرهنگ است. این شاخص نشان می‌دهد که چقدر دانشگاه توانسته است محیطی فرهنگی، هنری و خلاقانه را برای اعضای جامعه دانشگاهی فراهم کند (unesco, 2005). شاخص دیگری که در ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد، شاخص تعامل با صنعت و بازار کار است. این شاخص نشان می‌دهد که چقدر دانشگاه‌ها ارتباطات مستقیم و مثبت با صنعت و بازار کار دارند و چگونه به‌طور فعال به توسعه مهارت‌ها و آمادگی دانشجویان برای ورود به بازار کار کمک می‌کنند (Salmi, 2017; Arambewela, 2006). شاخص دیگری که می‌توان در ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها مورد استفاده قرار داد، شاخص تعامل دانشگاه با صنعت و کارآفرینی است. این شاخص نیز نشان می‌دهد که چقدر دانشگاه توانسته است ارتباط و همکاری با صنعت و سازمان‌های کارآفرینی را برقرار کند و دانشجویان را به فعالیت‌های کارآفرینی و ارتباط با بازار کار ترغیب کند (Salamzadeh & et al, 2022).

1. <https://www.unesco.org/creativity/en/activities/cdis>

یکی از شاخص‌هایی که می‌توان در ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها مورد استفاده قرار داد، شاخص ارتباط با دانشگاه‌های بین‌المللی است. این شاخص نشان می‌دهد که چقدر دانشگاه توانسته است ارتباطات بین‌المللی را با دانشگاه‌های دیگر در سراسر جهان توسعه دهد و در برنامه‌های تبادل دانشجویان و اساتید، همکاری در طرح‌های تحقیقاتی و ایجاد شبکه‌های همکاری بین‌المللی مؤثر باشد (Damme, 2001; Knight & Wit, 1995). شاخص دیگری که می‌توان در ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها مورد استفاده قرار داد، شاخص ایجاد فرصت‌های بین‌المللی است. این شاخص نشان می‌دهد که چقدر دانشگاه تلاش می‌کند برای ایجاد فرصت‌های بین‌المللی برای دانشجویان، اعضای هیئت علمی و کارکنان خود، با دانشگاه‌ها و مؤسسات خارجی، آنها را تشویق به مشارکت نماید (Hudzik, 2011). شاخص دیگری که می‌توان در ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها مورد استفاده قرار داد، شاخص ارتباط با محلی‌ها و توسعه محلی است. این شاخص نشان می‌دهد که دانشگاه چقدر با محیط محلی خود در ارتباط است و چگونه در توسعه محلی و تقویت اقتصاد و اجتماعی منطقه مشارکت می‌کند. می‌تواند شامل ارتباط با سازمان‌های محلی، شرکت در طرح‌ها و پروژه‌های محلی و حمایت از اقتصاد محلی باشد (Perkmann & Walsh, 2009; Williamson & et al, 2016).

شاخص ارتباطات بین‌فرهنگی به‌عنوان یکی دیگر از شاخص‌های این حوزه نشان می‌دهد که چقدر دانشگاه توانسته است ارتباطات بین‌فرهنگی را ترویج دهد و فرصت‌هایی را برای تبادل فرهنگی و بین‌فرهنگی برای اعضای دانشگاه ایجاد کند. این شاخص می‌تواند از طریق برنامه‌های ترویج تفاهم بین‌فرهنگی، رویدادها و جشنواره‌های فرهنگی، همکاری با سازمان‌ها و جوامع فرهنگی محلی و ارتباطات بین‌المللی بررسی شود (Phongsirikul & Thongrin, 2019; Scager & et al, 2016). همکاری‌های درون‌دانشگاهی نیز به‌عنوان یک شاخص فرهنگی موجب برانگیختن همکاری مؤثر، استقلال دانشجویان و رفتار خودتنظیمی می‌گردد. همچنین این شاخص باعث ایجاد احساس مسئولیت و مالکیت مشترک بر فرایند مشارکتی و محصول نهایی تکالیف گروهی می‌شود (Scager & et al, 2016). شاخص مشارکت اجتماعی و خدمات جامعه نشان می‌دهد که چقدر دانشگاه به مشارکت با جامعه و ارائه خدمات به آن تمایل دارد و فعالیت‌های خدماتی، آموزشی و مشاوره‌ای که برای جامعه ارائه می‌دهد را شامل می‌شود (Dryjanska et al, 2022; Astin & et al., 2000).

حفظ و حراست از ارزش‌ها و اخلاقیات به‌عنوان یکی از شاخص‌های شناسایی شده در این پژوهش نشان می‌دهد که چقدر دانشگاه تلاش می‌کند ارزش‌های اخلاقی، اجتماعی و فرهنگی را در فعالیت‌ها و برنامه‌های خود رعایت کند و محیطی اخلاقی و ارزشمند را برای اعضای جامعه دانشگاهی فراهم کند. این شاخص می‌تواند از طریق سیاست‌ها و آیین‌نامه‌های اخلاقی، برنامه‌های آموزشی در حوزه ارزش‌ها و انتظارات اخلاقی بررسی شود (Hernando & et al, 2018). فرهنگ سازمانی به‌عنوان شاخصی دیگر در این حوزه، نشان می‌دهد که چقدر دانشگاه توانسته است فرهنگ و ارزش‌های منحصر به فرد درون سازمانی خود را به‌خوبی ترویج دهد و اعضای دانشگاه را به تعهد و همدلی با این فرهنگ سازمانی ترغیب کند. این شاخص می‌تواند از طریق برنامه‌های آموزشی و آموزش فرهنگ سازمانی، فرصت‌های مشارکت و سازمان‌دهی در تصمیم‌گیری‌ها، و ارزیابی نظام‌مند فرهنگ سازمانی بررسی شود (Masland, 1985). توسعه پایدار به‌عنوان یکی دیگر از شاخص‌های شناسایی شده نشان می‌دهد که چقدر دانشگاه تلاش می‌کند در فعالیت‌ها و سیاست‌های خود به اصول توسعه پایدار توجه کند و در جهت حفظ محیط زیست، اجتماعی و اقتصادی تلاش کند. این شاخص می‌تواند از طریق برنامه‌های آموزشی، طرح‌های پژوهشی و اقدامات عملی برای کاهش اثرهای منفی بر محیط زیست و توسعه پایدار بررسی شود (Paula & et al, 2022; Findler & et al, 2019; Disterheft & et al, 2012).

شاخص فعالیت‌های داوطلبانه و خدمات اجتماعی نشان می‌دهد که چقدر دانشگاه توانسته است فرصت‌های مشارکت داوطلبانه را برای دانشجویان فراهم کند و در ارائه خدمات اجتماعی به جامعه نقش فعالی ایفا کند. این شاخص می‌تواند از طریق برنامه‌های داوطلبانه، طرح‌های خدمات اجتماعی، همکاری با سازمان‌های غیرانتفاعی و ارائه خدمات به نیازمندان بررسی شود (Mustafa & et al., 2020; Astin & et al., 2000). شاخص دیگری که در ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها استفاده می‌شود، شاخص مسئولیت اجتماعی است. این شاخص نشان می‌دهد که چگونه دانشگاه‌ها به مسئولیت‌های اجتماعی خود، از جمله تعهد به پایداری زیست‌محیطی، عدالت اجتماعی، سازگاری اجتماعی و توسعه محلی پاسخ می‌دهند (Pizzutilo & Venezia, 2021; Morawska-Jancelewicz & et al, 2021).

بررسی پیشینه پژوهش بیانگر دو رویکرد کلی نسبت به مقوله شاخص‌های فرهنگی و اجتماعی می‌باشد. در رویکرد اول برخی پژوهش‌های مورد مطالعه، خصوصاً پژوهش‌های داخلی توجه بیشتری به فعالیت‌هایی دارند که ماهیت فرهنگی و تربیتی

دارند و در رویکرد دوم برخی پژوهش‌ها نیز فعالیت‌های فوق برنامه را به‌مثابه فعالیت فرهنگی در نظر گرفته‌اند که این رویکرد بیشتر در پژوهش‌های خارجی نمود داشت. این در حالی است که می‌توان گفت، هیچ‌یک از این دو رویکرد نتوانسته‌اند تمامی ویژگی‌های مدنظر را به‌صورت مسنجم پوشش دهند و در مقایسه با ویژگی‌هایی که در این پژوهش به آن اشاره شده است جامعیت و انسجام کمتری دارند.

۴. ملاحظه‌های نظری

۴-۱. مفاهیم نظری

۴-۱-۱. ارزیابی عملکرد

اندازه‌گیری عملکرد، از دیدگاه نیلی و همکارانش (۱۹۹۵)، به‌عنوان فرایند جهت کمی‌سازی فعالیت‌ها تعریف می‌گردد. در این مفهوم، اصطلاح اندازه‌گیری، با کمی‌سازی و اصطلاح عملکرد، با فعالیت متناظر می‌باشد؛ همچنین آن‌ها پیشنهاد می‌دهند که عملکرد بایستی به‌عنوان اثربخشی و کارایی یک فعالیت تعریف شود که از این نظر، به تعاریفی خواهیم رسید که در ادامه به آن پرداخته می‌شود:

• یک شاخص عملکرد، به‌عنوان معیاری جهت کمی‌سازی اثربخشی یا کارایی یک فعالیت تعریف می‌گردد؛

• اندازه‌گیری عملکرد، فرایند کمی کردن اثربخشی و کارایی فعالیت‌ها می‌باشد؛

• سیستم اندازه‌گیری عملکرد، به مجموعه‌ای از معیارهای مورد استفاده برای کمی‌سازی اثربخشی و کارایی یک فعالیت گفته می‌شود.

۴-۱-۲. ارزیابی عملکرد دانشگاه

فلسفه وجودی ارزیابی در آموزش عالی گزارش‌دهی^۱، توجیه^۲ و پاسخگویی^۳ است (فراستخواه و بازرگان، ۱۳۹۶). ارزیابی عملکرد که به‌عنوان فرایندی جهت قضاوت و بررسی کارآمدی برنامه‌های از پیش تعیین‌شده به کار گرفته می‌شود، نیازمند استفاده از ابزارها و الگوهای مخصوص به خود می‌باشد. رقابت شدید نهادهای آموزش عالی و دانشگاه‌ها و کوشش آنها در جهت ارائه خدمات با کیفیت بالاتر، موجب شده تا نیاز این نهادها به رویکردی جامع و کامل که بتواند تمامی زمینه‌های عملکردی مرتبط با موفقیت را مدنظر قرار دهد و عملکرد نهاد دانشگاه را در قالب آن ارزیابی نماید،

1. Reporting

2. Justification

3. Accountability

روز به روز افزایش یافته است (یارمحمدیان و دیگران، ۱۳۹۳). توسعه و رشد ارزیابی موفق به خصوص در حیطه سنجش عملکرد وابسته به مشخص نمودن سطوح فعالیت‌ها و نوع کیفیت با توجه متغیرهای درونی دانشگاه‌ها و روابط و تعاملات اجتماعی می‌باشد. به‌دیگرسخن محیط دانشگاه فراهم‌کننده ورودی و گیرنده خروجی‌های آن می‌باشد. همچنین محیط دانشگاه را می‌توان در سه سطح منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی مورد بررسی قرار داد (یمنی دوزی سرخابی، ۱۳۸۰).

۳-۱-۴. شاخص‌های فرهنگی

طبق پژوهش صورت گرفته توسط عبدی و کاوسی (۱۳۹۳)، شاخص‌های فرهنگی و اجتماعی به‌منظور شناخت موقعیت کنونی وضعیت فرهنگی کشور، میزان مشارکت مردم در فرهنگ، ارزیابی عملکرد دستگاه‌های مختلف فرهنگی، ارزیابی میزان موفقیت یا ناکامی برنامه‌ها و الگوهای فرهنگی اجراشده و یا در حال اجرا و نیز طراحی و تدوین چشم انداز مطلوب در آینده طراحی و به‌کار برده می‌شوند. علی‌رغم بسیاری از تلاش‌های صورت‌گرفته از دهه ۱۹۷۰ از سوی دولت‌ها و سازمان‌های مختلف بین‌المللی برای طراحی و تدوین شاخص‌های فرهنگی و اجتماعی، نخستین شاخص‌های رسمی توسعه فرهنگی از سوی متخصصان و کارشناسان یونسکو در سال ۱۹۸۸ ارائه شده است. یونسکو ۱۲۹ شاخص فرهنگی را در قالب ۷ بُعد اصلی و ۲۸ مؤلفه دسته‌بندی نمود که دو سال بعد به‌دلیل شماری از انتقادات موارد قبلی را اصلاح نموده و در قالب ۱۵۵ شاخص جدید مطرح کرد.

داکسبوری^۱ (۲۰۰۳) بر این باور است که فشارها جهت تدوین شاخص‌های فرهنگی و اجتماعی، معمولاً از دو جهت قابل بررسی می‌باشد: نخست مقیاس‌هایی جهت بازبینی، ارزیابی و اثربخشی برنامه‌های فرهنگی به‌دست آید. دوم، بخشی از پروژه‌های تدوین شاخص‌های کیفیت زندگی و حیات اجتماعی می‌باشد که امروزه بسیار فراگیر شده‌اند. به باور وی وجود دیدگاه‌ها و رویکردهای مختلف در مورد چگونگی و میزان تأثیر فعالیت‌های فرهنگی بر توسعه اقتصادی و اجتماعی در جوامع دقت زیادی را می‌طلبد. جکسون^۲ و هرنانز^۳ به دشواری و پیچیده‌بودن فرایند تدوین شاخص‌های فرهنگی اقرار می‌کنند و معتقد هستند که برای سنجش هنر، فرهنگ و خلاقیت در یک جامعه دو مشکل عمده روش‌شناسی و نظری وجود دارد: مشکل

1. Duxbury
2. Jackson
3. Herrnanz

نخست نظری اینکه وجود تعاریف مختلف و مختصری است که نمی‌توانند تمامی جنبه‌ها و ویژگی‌های پدیده‌های فرهنگی را شامل شود، و مشکل دوم برقراری روابط علت و معلولی بین عوامل دخیل در پدیده‌های فرهنگی و اجتماعی امری بسیار پیچیده و مشکل است.

از جمله افرادی که در زمینه طراحی مدل سنجش توسعه فرهنگی تلاش‌های قابل توجهی انجام داده را می‌توان به هاوکز^۱ استرالیایی اشاره کرد. مقاله معروف وی در سال ۲۰۰۱ با عنوان توسعه فرهنگی به‌عنوان بعد چهارم توسعه پایدار توجهات بسیاری را در جهان به‌خود جلب نمود.

۲-۴. مبانی نظری

۱-۲-۴. تاریخچه و سیر تکامل ارزیابی عملکرد

ارزیابی عملکرد^۲ به‌صورت چندمنبعی در سال‌های ۱۹۴۰ الی ۱۹۵۰ برای نخستین‌بار توسط نیروهای اطلاعاتی ارتش پادشاهی کشور انگلستان مورد بهره‌برداری و استفاده قرار گرفت و پس از آن در کشور آمریکا نیز این شکل از ارزیابی عملکرد در نیروهای نظامی آن کشور توسعه پیدا کرد. با گذشت زمان در دهه ۱۹۶۰ تا ۱۹۷۰ نیز این شکل از نظام ارزیابی عملکرد در برخی بانک‌های ایالات متحده^۳ و شرکت نفت خلیج در حوزه ارتقای مشاغل مورد تأکید مدیران و رؤسای آنان قرار گرفت. پس از آن نیز در سال‌های ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۰ میلادی مجموعه‌ای از تحقیقات درباره این شکل مدل‌های ارزیابی چندوجهی و چندجانبه شروع به‌کار کرد و در نهایت به نگارش کتابی با همین موضوع، منجر گردید که تأثیر قابل توجهی در کاربرد این شکل از روش در سازمان‌ها گذاشت (موسی‌خانی و دیگران، ۱۳۸۸).

۲-۲-۴. گستره مفهوم عملکرد

در استعاره‌های سازمانی، عملکرد به چتری شبیه‌سازی می‌گردد که تمامی مفاهیم مورد نیاز یک سازمان برای دستیابی به موفقیت و فعالیت‌های مربوط به آن را تحت پوشش قرار می‌دهد. به این علت که نوع عملکرد سازمانی خاص، منحصر به فرد می‌باشد، مفهوم عملکرد کلی یک سازمان نیز پدیده‌ای پیچیده می‌باشد (اولیا و دیگران، ۱۳۸۹). در جدول ۱ به گستره مفهوم عملکرد در سال‌های مختلف و سیر

1. Hawkes

2. Performance evaluation

3. IBM

تطور و تکامل آن اشاره شده است.

جدول (۱): گستره مفهوم عملکرد

دهه ۱۹۵۰	دهه ۱۹۶۰	دهه ۱۹۷۰	دهه ۱۹۸۰	دهه ۱۹۹۰	۲۰۰۰ به بعد
کارایی	کارایی	کارایی	کارایی	کارایی	کارایی
اثربخشی	اثربخشی	اثربخشی	اثربخشی	اثربخشی	اثربخشی
بهره‌وری	بهره‌وری	بهره‌وری	بهره‌وری	بهره‌وری	بهره‌وری
		انعطاف‌پذیری	انعطاف‌پذیری	انعطاف‌پذیری	انعطاف‌پذیری
			خلاقیت	خلاقیت	خلاقیت
					بهبود مستمر

در کلیه تعاریف ارزیابی به مفهوم علمی آن می‌توان سه عنصر و مؤلفه مشترک «فرایند منظم و هدفدار جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات»، «قضاوت ارزشی درباره میزان مطلوبیت مورد ارزیابی» و «اقدام و عمل مترتب بر نتایج ارزیابی» را مشاهده کرد (ابیلی و دیگران، ۱۴۰۰)

۵. روش پژوهش

روش فراترکیب^۱ نوعی مطالعه کیفی می‌باشد که اطلاعات مربوط به پژوهش و یافته‌های مستخرج از سایر مطالعات کیفی مرتبط با موضوع پژوهش و یا موارد مشابه با آن را بررسی نموده و سپس با رویکردی نظام‌مند، به کشف موضوعات جدید برای محققان می‌پردازد (Thorne & et al, 2004). به‌دیگر سخن، رویکرد فراترکیب که نوعی روش تحقیق اکتشافی می‌باشد، به دنبال ایجاد و استخراج یک چهارچوب مرجع مشترک برای کلیه یافته‌ها و نتایج پژوهش‌های قبلی می‌باشد. همچنین در این روش، پژوهش‌های کیفی مستقل را با فرایند ترجمه، تحلیل و ترکیب در سطحی نظری جمع‌آوری می‌کند. در واقع فراترکیب فرایند جست‌وجو، ارزیابی، ترکیب و تفسیر پژوهش‌های کیفی پیشین در یک موضوع خاص می‌باشد (سهرابی؛ خلیلی و رودی، ۱۳۹۶). تحلیل محتوای کیفی نیز بر اساس هدف پژوهش می‌تواند با دو رویکرد استقرایی و قیاسی انجام پذیرد. براین اساس، هنگامی از رویکرد قیاسی استفاده می‌شود که ساختار تحلیل بر پایه دانش قبلی بنا شده باشد و یا هدف از انجام پژوهش، آزمون نظریه باشد. درمقابل هنگامی از رویکرد استقرایی استفاده می‌شود که پیرامون موضوع مورد نظر، دانش قبلی، کافی نباشد و یا دانش موجود

یکپارچه و منسجم نبوده و یا متکثر باشد (تسلیمی و علیپور، ۱۳۹۸). بر همین اساس و با توجه به اینکه در پژوهش‌های پیشین، پژوهش منسجم و یکپارچه‌ای پیرامون شناسایی معیارهای ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها صورت نگرفته است، در پژوهش حاضر تحلیل محتوای کیفی با رویکرد استقرایی در دستور کار قرار گرفته است.

پیرامون روش فراترکیب، الگوهای مختلفی مطرح شده که شناخته‌شده‌ترین آنها شامل الگوی هفت مرحله‌ای ساندلوسکی و باروسو^۱ (۲۰۰۷)، الگوی شش مرحله‌ای والش و داوون^۲ (۲۰۰۵) و الگوی سه مرحله‌ای نوبلت و هیر^۳ (۱۹۸۸) می‌باشد. در پژوهش حاضر از الگوی ساندلوسکی و باروسو استفاده شده است که در پژوهش‌های فراترکیب بیشتر از دیگر الگوها مورد استفاده قرار می‌گیرد.

در پژوهش حاضر تحلیل ۵۷۱ منبع داخلی و خارجی در حوزه معیارهای فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها بررسی شد و در نهایت ۵۲ منبع داخلی و خارجی برای تحلیل نهایی انتخاب شده‌اند. از این تعداد ۶ منبع داخلی و ۴۶ منبع خارجی بوده‌اند. در این پژوهش داده به کمک روش اسنادی و ابزار یادداشت‌برداری گردآوری شده‌اند. در روش اسنادی جهت نگارش ادبیات پژوهش، از یادداشت‌برداری یا ابزار فیش‌برداری از منابع منتشر شده در زمینه معیارهای فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها استفاده شده است. همچنین با بهره‌برداری از روش تحلیل محتوا، مرحل چهارم فراترکیب جهت تحلیل داده‌ها و استخراج نتایج منابع استفاده شده است. به نحوی که با تحلیل و بررسی مطالعات و آثار پژوهشگران و صاحب‌نظران در این حوزه، به دسته‌بندی نظرها و ایده‌های آنها و ارائه چهارچوب جدیدی از معیارهای فرهنگی و اجتماعی در دانشگاه‌ها پرداخته شده است. علاوه بر این، برای استخراج مفاهیم، مؤلفه‌ها و معیارهای فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها، از روش هفت مرحله‌ای فراترکیب (Sandelowski & Barroso, 2007) استفاده شده است که این هفت مرحله به ترتیب عبارت‌اند از:

1. Sandelowski and Barroso
2. Walsh and Dawn
3. Noblet and Hare (1988)

Source: (Sandelowski and Barroso, 2007)

شکل (۱): گام‌های فرایندی و روش کلی فراترکیب

در ادامه مراحل پیاده‌سازی روش فراترکیب در این پژوهش بیشتر تشریح شده است.

۶. یافته‌های پژوهش

پژوهش حاضر شامل یک سؤال اصلی پیرامون معیارهای ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها و دو سؤال فرعی پیرامون ابعاد و مؤلفه‌های ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها می‌باشد که برای پاسخ به سؤال اصلی پژوهش لازم است ابتدا ابعاد و مؤلفه‌های این حوزه با یک رویکرد کل‌نگر شناسایی شده و سپس معیارهای مربوط به آن تعیین گردد. لذا در پژوهش حاضر، ۸ بُعد، ۳۱ مؤلفه و ۶۴ معیار مطابق با جدول ۵، تحت عناوین بعد، مقوله‌های اصلی و مقوله‌های فرعی بیان شده است. در ادامه مراحل رسیدن به این ابعاد، مؤلفه‌ها و معیارها در چهارچوب گام‌های روش فراترکیب بیان می‌گردد.

مرحله اول: تنظیم پرسش پژوهش

در مرحله نخست از الگوی ساندلوسکی و بارسو (۲۰۰۷)، پرسش‌های مبنایی، بر اساس داده‌های جدول ۱ بیان گردید و با پاسخ به این سؤالات، محدوده کاری پژوهش مشخص و محدودیت‌های احتمالی که زمینه‌ساز مسائل و ابهام‌های احتمالی در مراحل بعدی پژوهش می‌شود، برطرف شد.

جدول (۲): پرسش‌های مرحله اول فراترکیب مبتنی بر ساندلوسکی و بارسو (۲۰۰۷)

پارامتر	پرسش‌های پژوهش کیفی فراترکیب
چیستی کار ^۱	مطالعه منابع علمی و تعیین معیارهای فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها
جامعه مورد مطالعه ^۲	۵۷۱ منبع منتشر شده (مقالات داخلی و خارجی) پیرامون معیارهای فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها
بازه زمانی ^۳	منابع علمی منتشرشده پیرامون معیارهای فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها از سال ۱۹۸۵ تا ۲۰۲۲ میلادی و ۱۳۸۵ تا ۱۴۰۲ شمسی تا زمان انجام پژوهش
چگونگی روش ^۴	بررسی موضوعی منابع، روش‌ها و معیارهای انتخاب منابع، یادداشت و نکته برداری، تجزیه و تحلیل، دسته‌بندی و مقوله‌بندی مفاهیم پژوهش

در این مرحله با توجه به ماهیت و چیستی مسئله، فقط منابعی برای تحلیل انتخاب شدند که درباره مفاهیم، مؤلفه‌ها و عوامل مؤثر بر معیارهای فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها بحث کرده بودند. بعد از آن، منابع علمی منتشرشده در پایگاه‌های اطلاعاتی، مجله‌ها و موتورهای جستجو، طی سال‌های ۱۹۸۵ تا ۲۰۲۲ میلادی و ۱۳۸۵ تا ۱۴۰۲ شمسی بررسی و جست‌وجو شدند و درنهایت، به چگونگی انتخاب روش‌ها، معیارهای تحلیل، دسته‌بندی و مقوله‌بندی مفاهیم مدنظر پرداخته شد.

مرحله دوم: بررسی نظام‌مند متون

برای بررسی منابع علمی منتشرشده، کلیدواژه‌های مندرج در جدول ۱، در موتورهای جست‌وجوی خارجی همچون گوگل و پایگاه‌های داده‌های علمی همچون گوگل اسکالر، اسکوپوس، اشپیرینگر، امرالد، تیلور و فرانسس و پایگاه‌های داده‌های علمی داخلی مانند نورمگز، مگیران و علم‌نت جست‌جو شده است. در مطالعات خارجی فعالیت‌های فوق‌برنامه نیز معنای فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی مدنظر پژوهش حاضر را دارد لذا ما در بررسی‌های خود علاوه بر جست‌جوی‌های گوناگون واژگان مرتبط با cultural and social performance با جست‌جوی دیگر واژگان همچون extracurricular activity, extra academic activity در دانشگاه‌ها و

1. What
2. Who
3. When
4. How

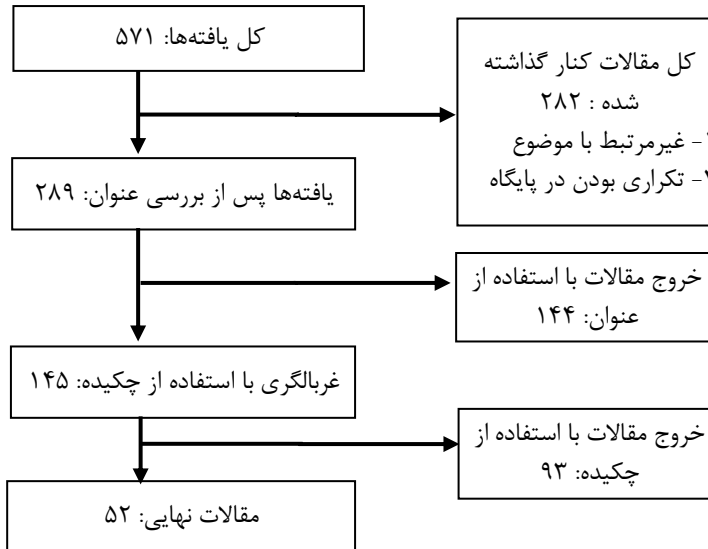
دانشکده‌ها، گستره پژوهش خود را توسعه و دقت بخشیدیم.

جدول (۳): واژگان کلیدی جستجو شده

تعداد	پایگاه داده‌های داخلی				پایگاه داده‌های خارجی				واژگان جستجو	
	علم نت	مگیران	نورمگز	تیلور و فرنسیس	اسکالر	اسکوپوس	اینپرنتر	امرالذ	واژگان انگلیسی	واژگان فارسی
۱۲۵	۱۱	۶	۳۶	۱۲	۲۸	۹	۱۳	۱۰	Cultural and social indicators	شاخص‌های فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها
۱۶۷	۳۸	۳۹	۴۴	۴	۲۶	۶	۹	۱	Cultural and social evaluation of universities	ارزیابی فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها
۱۱	۱	۱	۳	۰	۵	۰	۱	۰	Cultural and social evaluation indicators of universities	شاخص‌های ارزیابی فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها
۱۵۶	۳۵	۱۳	۳۰	۶	۱۲	۱۲	۴۷	۱	University extracurricular activities	فعالیت‌های فوق برنامه دانشگاه
۲۰	۰	۰	۰	۰	۴	۰	۱۶	۰	Evaluation of university extracurricular activities	ارزیابی فعالیت‌های فوق برنامه دانشگاه
۹۲	۶	۶	۴	۳۳	۶	۱۵	۱۲	۱۰	Evaluation of university performance	ارزیابی عملکرد فرهنگی دانشگاه
۵۷۱	مجموع مقالات اولیه یافت شده									

مرحله سوم: جستجو و انتخاب منابع مناسب

در مرحله سوم، جهت بررسی، تحلیل و انتخاب منابع مناسب و مورد نظر، از الگوریتم مطرح شده در شکل ۱، استفاده شده است؛ به این معنا که منابع مورد نظر، بر اساس عنوان، چکیده، محتوا و روش‌شناسی، مورد بررسی قرار گرفتند. همچنین برای رسیدن به منابع نهایی، از طریق مؤلفه روش‌شناسی، بر چهار معیار جامعه آماری، روش، جمع‌آوری داده، طرح تحقیق و نتایج تمرکز شد. سرانجام، ۵۲ منبع برای فراترکیب نهایی انتخاب شد که از این تعداد، ۴۶ منبع به زبان انگلیسی و ۶ منبع به زبان فارسی بود.

شکل (۲): فرایند غربالگری مقالات مرتبط

مرحله چهارم: استخراج نتایج منابع

در مرحله چهارم، بعد از گردآوری داده‌های مربوط به منابع منتخب، بر اساس مشخصات نام و نام خانوادگی پژوهشگر، سال انتشار مقالات، نوع منبع علمی و مشخصات روش‌شناختی (جامعه پژوهش، روش پژوهش و ابزار پژوهش) مشخص شد که از ۵۲ مدرک منتخب برای فراترکیب نهایی، ۴۶ عنوان از آنها انگلیسی بود و ۶ عنوان از آنها نیز مقاله فارسی بوده‌اند. شایان ذکر است که به دلیل محدودیت فضای لازم، جدول ۵۲ منبع انتخاب شده برای فراترکیب، اضافه نشده است؛ اما در محتوای پژوهش به کلیه موارد پرداخته شده و در ارجاعات پایان‌متنی نیز قرار گرفته است.

مرحله پنجم: تجزیه و تحلیل و ترکیب یافته‌ها

در مرحله پنجم از این روش فراترکیب، پس از استخراج مقوله‌های اصلی از ۵۲ منبع منتخب که شامل ۱۱۰ کد اولیه بود، کدهای تکراری حذف و سپس مقوله‌های اصلی استخراج و کدگذاری شدند. در جدول ۳، ضمن اشاره به ۸ مقوله اصلی پژوهش، فراوانی و رتبه هر مقوله را نیز بیان کرده است.

جدول (۴): کدگذاری مقوله‌های اصلی و فراوانی و رتبه آنها

ردیف	مقوله	فراوانی	رتبه
۱	رویکردها و جهت‌گیری‌های مهم	۲۷	۱
۲	تعاملات و ارتباطات	۲۲	۲
۳	برنامه‌ها و رویدادها	۱۴	۳
۴	گروه‌های دانشگاهی	۱۳	۴
۵	نظام مدیریتی	۸	۵
۶	زیرساخت‌ها امکانات و تجهیزات	۵	۶
۷	فعالیت‌ها و برنامه‌های ویژه اساتید و کارکنان	۳	۷
۸	تولیدات محتوایی رسانه‌ای و فضای مجازی	۲	۸

بر اساس داده‌های جدول ۲، مقوله‌های رویکردها و جهت‌گیری‌های مهم، تعاملات و ارتباطات، برنامه‌ها و رویدادها، گروه‌های دانشگاهی، نظام مدیریتی، زیرساخت‌ها امکانات و تجهیزات، فعالیت‌ها و برنامه‌های ویژه اساتید و کارکنان و نهایتاً تولیدات محتوایی رسانه‌ای و فضای مجازی به ترتیب با ۲۷، ۲۲، ۱۴، ۱۳، ۸، ۵، ۳ و ۲ فراوانی در رتبه‌های اول تا هشتم قرار دارند. پس از استخراج و انتخاب مقوله‌های اصلی، مفاهیم مرتبط با آنها نیز استخراج شد.

مرحله ششم: کنترل کیفیت کدهای مستخرج

در مرحله ششم که به کنترل کیفیت کدهای استخراج شده اختصاص دارد، روایی و پایایی کدهای مستخرج بررسی شد. برای ارزیابی کیفیت فراترکیب از ابزار گلین (۲۰۰۶) برای تعیین دقت، اهمیت و اعتبار مطالعات کیفی استفاده شده است. افزون‌براین، به‌منظور بررسی پایایی روش فراترکیب، ابتدا منابع منتخب برای فراترکیب، همراه با کدهای اولیه استخراج شده، در اختیار متخصصان دیگر مسائل فرهنگی و اجتماعی در وزارت علوم و دانشگاه تهران قرار گرفت تا آنها نیز مقوله‌های اصلی و فرعی را از بین این کدها استخراج کنند. دو نفر از خبرگان از اعضای هیئت علمی دانشکده مدیریت دانشگاه تهران، یکی از خبرگان از اعضای مرکز پژوهش‌های مجلس و یکی دیگر از خبرگان از مدیران فرهنگی وزارت علوم بوده‌اند. همه متخصصان روی ۸ مقوله اصلی پژوهش اتفاق نظر داشتند؛ اما در خصوص مقوله‌های فرعی استخراج شده اختلاف نظر اندکی وجود داشت که به اصلاح آنها پرداخته شد.

جدول (۵): اعضای کارگروه تخصصی

شماره	مسئولیت یا سمت اجرایی	سابقه فعالیت
۱	مدیرکل دفتر سیاست‌گذاری معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم	دکتری مدیریت دولتی و هیئت علمی دانشگاه تهران، دبیر اتاق فکر فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، مدیر گروه «مدیریت و حکمرانی»، عضو شورای سیاست‌گذاری و رئیس شورای علمی و مدیریت محتوای طرح تعالی منش استادی وزارت علوم.
۲	معاون دفتر سیاست‌گذاری معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم	سابقه فعالیت در روابط عمومی وزارت علوم، مدیریت فرهنگی در دانشگاه‌ها، و مشاور فرهنگی، رئیس اداره فعالیت‌های اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۳	معاون علمی دانشکده مدیریت دانشگاه تهران	استاد هیئت علمی و معاون فرهنگی سابق دانشکده مدیریت دانشگاه تهران
۴	عضو و پژوهشگر مرکز پژوهش‌های مجلس	دانشجوی دکتری مدیریت دولتی دانشگاه تهران

مرحله هفتم: ارائه یافته‌ها

در پژوهش حاضر، ابتدا کلیه معیارهای مستخرج از مطالعات داخلی و خارجی به‌عنوان کدهای پژوهش در نظر گرفته شد و سپس بر مبنای مفاهیم کدهای حاصله، کدهای مشابه نیز در یک مفهوم واحد دسته‌بندی گردید که در جدول زیر به آن اشاره شده است.

جدول (۶): دسته‌بندی ویژگی‌های استخراج‌شده از مقالات

مقوله اصلی	مقوله فرعی	منابع	کد
مشارکت اجتماعی	مشارکت اجتماعی و خدمات جامعه	Dryjanska et al, 2022; Astin et al., 2000	۱. کار و پژوهش‌های مهم
حفظ و حراست از ارزش‌ها و اخلاقیات	حفظ و حراست از ارزش‌ها و اخلاقیات، پشتیبانی روان‌شناختی، حمایت از آثار هنری	Hernando et al, 2018; Brajkovic, 2020; Davis, 2014	
فرهنگ سازمانی	فرهنگ سازمانی	Masland, 1985	
پایداری و توسعه محیط زیست	توسعه پایدار، حفظ محیط زیست	Paula et al, 2022; Findler et al, 2019; Disterheft et al, 2012	

منابع	مقوله فرعی	مقوله اصلی	تعداد
Pugh & et al, 2018; power & Malmberg, 2008; عبدی و کاووسی، ۱۳۹۳	ایجاد فرهنگ کارآفرینی، نوآوری و خلاقیت، کسب و کارهای فرهنگی	کارآفرینی و نوآوری	
Mustafa & et al., 2020; Astin et al., 2000	فعالیت‌های خدماتی و اجتماعی داوطلبانه	فعالیت‌های داوطلبانه	
Pizzutilo & Venezia, 2021; Morawska-Jancelewicz & et al, 2021	مسئولیت اجتماعی، نوآوری اجتماعی	فعالیت‌های اجتماعی	
هادوی نژاد و دیگران، ۱۳۹۸	تعداد پیوست‌های فرهنگی مبتنی بر الگوهای ایرانی اسلامی	الگوهای ایرانی و اسلامی	
هادوی نژاد و دیگران، ۱۳۹۸	تدوین منشورها و کارنامه‌های تربیتی	تدوین منشور فرهنگی	
salmi, 2017; Arambewela, 2006; Salamzadeh & et al, 2022; Ankrah & AL-Tabbaa, 2015;	ارتباط با صنعت و کارآفرینی	تعامل و ارتباط با صنعت و جامعه	۲. تعاملات و ارتباطات
Damme, 2001; Knight & Wit, 1995; Hudzik, 2011;	ارتباط با دانشگاه‌های بین‌المللی	ارتباطات بین‌المللی	
Phongsirikul & Thongrin, 2019; Scager & et al, 2016; Gibbons & et al, 1994; Knight, 2003	ارتباطات بین فرهنگی	ارتباطات بین فرهنگی	
Perkmann & Walsh, 2009;	ارتباط و همکاری با محیط محلی	ارتباط و همکاری جامعه	
Scager & et al, 2016	همکاری بین برنامه‌ها و بخش‌های مختلف	همکاری درون‌دانشگاهی	
Williamson & et al, 2016; Gibbons & et al, 1994	همکاری و هماهنگی با سایر نهادها	همکاری نهادی	
Knight, 2003	ارتباط با دانشگاه‌های دیگر	همکاری با دانشگاه‌های دیگر	
Jones & Abes, 2013; Denson & Chang, 2009; عبدی و کاووسی، ۱۳۹۳ هادوی نژاد و دیگران، ۱۳۹۸	تنوع برنامه‌ها، برگزاری مراسم ملی، مذهبی، اردوهای برگزار شده، برنامه‌های معرفت‌افزایی دینی	برنامه‌های فرهنگی	۳. برنامه‌ها
Carbone, 2021	تقدیر و جوایز برای دستاوردهای برجسته فرهنگی و اجتماعی دانشگاه	جوایز	
power & Malmberg, 2008	رویدادهای فرهنگی و اجتماعی	رویدادها	
Kuzu, 2021;	تعداد و تنوع کانون‌ها، کانون‌های دانشجویی	کانون‌ها	۴. دانشگاهی
Pascarella & Terenzini, 2005; Astin, 1984; گنجی و دیگران، ۱۳۹۸	مشارکت دانشجویان، مشارکت فرهنگی، مشارکت سیاسی	مشارکت دانشجویی	

نوع	مقاله اصلی	مقاله فرعی	منابع
	توانمندسازی و آموزش	حمایت از رشد شخصی و حرفه‌ای	جهانپان، ۱۳۸۹ پالیزبان، ۱۳۹۰
	ایجاد فرصت	فرصت آموزشی فرهنگی، فرصت‌های رهبری دانشجویان	Hurtado & et al, 1998; Liu & et al., 2015
۵. نظام مدیریتی	مالی	تخصیص بودجه، بودجه فرهنگی، سطح بودجه و منابع تخصیص یافته، اعتمادسازی	Kim & Kim, 2016; Kezar & Rhoads, 2001
	ارزیابی	سازوکارهای بازخورد، ارزیابی تأثیر فرهنگی، رضایت دانشجویان، رضایت و انگیزش دانشجویان، اعتمادسازی و رضایت جامعه	Matarasso, 2017; Kuh & et al, 2006; Oplatka & et al, 2012; Hailu and Wu, 2020
	مدیریتی	اسناد و نظامات، جلسات و منابع انسانی	هادوی‌نژاد و دیگران، ۱۳۹۸
۶. زیرساخت‌ها و امکانات	کیفیت دسترسی به امکانات فرهنگی	فضاهای فرهنگی، تجهیزات و فناوری، دسترسی فیزیکی، برنامه‌ریزی، رویدادها و فعالیت‌های فرهنگی، تجربه دانشجویان	Johnson & Davis, 2018; عبدی و کاووسی، ۱۳۹۳
	اساتید	مشارکت اعضای هیئت علمی، مربی‌گری اساتید	Chen & Wang, 2018; Barr & Tagg, 1995
۷. فعالیت‌های ویژه کارکنان	کارکنان	آموزش کارکنان، مشارکت کارکنان، تقدیر کارکنان	Paavola, 2020; هادوی‌نژاد و دیگران، ۱۳۹۸
	همکاری رسانه‌ای	تعامل با رسانه‌های اجتماعی، نمایش پیشرفت‌ها و دستاوردها	عبدی و کاوسی، ۱۳۹۳ هادوی‌نژاد و دیگران، ۱۳۹۸
۸. تولیدات محتوایی	نشر و اشتراک‌گذاری	اشتراک‌گذاری دانش، تسهیل فرهنگ‌سازی و ترویج هنر و فرهنگ، شفافیت و انتشار اطلاعات فرهنگی، آثار مکتوب	Etzkowitz & et al, 2000; unesco, 2005; Leidner, 2010; عبدی و کاووسی، ۱۳۹۳

درنهایت، پس از دستیابی به یافته‌های فراترکیب معیارهای ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها در قالب جدول شماره ۵، در شکل ۳ نیز مشروح

دانشگاه‌ها بر شمرده‌اند. برخی پژوهش‌ها خصوصاً پژوهش‌های داخلی با رویکرد فعالیت‌های فرهنگی و تربیتی به این موضوع پرداخته بودند که می‌توان به پژوهش‌های عبدی و کاوسی (۱۳۹۳) و هادوی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۸) اشاره نمود. برخی پژوهش‌ها نیز با رویکرد فعالیت‌های فوق برنامه به موضوع معیارهای فرهنگی و اجتماعی در دانشگاه پرداخته بودند که تجلی آن را می‌توان در پژوهش‌های خارجی بیشتر مشاهده نمود و می‌توان به پژوهش درایانسکا و همکاران (۲۰۲۲)، آستین و همکاران (۲۰۰۰) و موراوسکا و همکاران (۲۰۲۱) اشاره کرد. به نحوی می‌توان گفت که هیچ‌یک از این دو رویکرد نتوانسته‌اند که تمامی ویژگی‌های مدنظر را پوشش دهند و در مقایسه با ویژگی‌هایی که در این پژوهش به آن اشاره شده است جامعیت کمتری دارند؛ البته این موضوع با توجه به رویکرد کل‌نگر فرایند انجام پژوهش فراترکیب که خروجی یکپارچه، جامع و منسجمی ارائه می‌نماید، طبیعی می‌باشد. به این معنا که استفاده از این روش، به دلیل رویکرد نظام‌مند و فراگیر بودن آن می‌تواند ابعدی از موضوع را بیان کند که دیگر پژوهش‌های منفرد از آن غافل مانده‌اند. بر همین اساس و با توجه به یافته‌های به دست آمده در این پژوهش، طبقه‌بندی جدید و یکپارچه‌ای برای ارزیابی معیارهای فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها با ۸ بُعد، ۳۱ مؤلفه و ۶۴ معیار شناسایی گردید.

پیشنهادها

در پایان و با توجه به یافته‌های پژوهش پیشنهاد می‌گردد، پژوهش حاضر به‌عنوان مدخلی برای تغییر رویکرد وزارت علوم به معاونت فرهنگی و اجتماعی در دانشگاه‌ها مورد توجه پژوهش‌های آتی قرار گیرد. به‌نحوی که پس از بازنگری سیاست‌های کلی آموزش عالی، مقوله فرهنگی و اجتماعی به‌عنوان یک مؤلفه در رتبه‌بندی دانشگاه‌ها تأثیر داشته باشد. همچنین پژوهش حاضر می‌تواند به رتبه‌بندی فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها کمک کند؛ لذا پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی به ارزیابی عملکرد فردی دانشگاهیان خصوصاً دانشجویان و اساتید نیز پرداخته شود تا ضمن ایجاد کارنامه فردی، امکان صحت‌سنجی و اعتبار عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه نیز برقرار شود. این اقدام چنانچه به‌درستی و بر اساس ظرفیت‌های علمی و پژوهشی متقن صورت پذیرد، می‌تواند ضمن تقویت عملکرد فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها، یکی از معیارهای مؤثر در انتخاب و ارتقا دانشجویان و اساتید در مراحل و فرایندهای سازمانی باشد.

مهم‌ترین محدودیت این پژوهش نیز پراکندگی و عدم انسجام معیارها در مطالعات داخلی و خارجی بوده است. به‌نحوی که طی بررسی‌های صورت گرفته در مطالعات پژوهش، هیچ‌یک از مطالعات معیارهای فرهنگی و اجتماعی را به‌صورت یک مجموعه تجمیع شده جهت ارزیابی عملکرد مورد بررسی قرار نداده است بلکه به‌صورت موردی هر یک از معیارهای فرهنگی و اجتماعی مورد بررسی قرار گرفته‌اند. ضمن اینکه بررسی همان معیارهای موردی نیز به‌منظور بررسی تأثیر آن بر روی عوامل دیگری همچون مسائل آموزشی و تحصیلی بوده است، نه از حیث ارزیابی عملکرد فرهنگی و اجتماعی در دانشگاه‌ها و این موضوع موجب گردید تا گروه پژوهش با بهره‌گیری از منابع متعدد با رویکردی نظام‌مند این خلأ را در قالب پژوهش فراترکیب حاضر برطرف نمایند؛ البته این نکته نیز حائز اهمیت است که در روش فراترکیب بدون در نظر گرفتن شرایط بومی و فرهنگی کشور ایران، معیارهای مربوطه از مجموع پژوهش‌های داخلی و خارجی شناسایی و انسجام‌بخشی شده‌اند؛ لذا بایستی در سیاست‌گذاری‌ها و مطالعات آتی این حوزه نسبت به بومی‌سازی آن اهتمام جدی ورزید.

فهرست منابع

- ابیلی، خدایار و دیگران (۱۴۰۰). شناسایی و اعتبارسنجی شاخص‌های ارزیابی سیاست‌گذاری فرهنگی نظام آموزش عالی. *فصلنامه سیاست‌گذاری عمومی*، ۷(۴)، ۲۹۹-۳۱۸.
- اولیاء، محمد صالح؛ مدرسی، سید ناصر و بهجت، محسن (۱۳۸۹). آشنایی با سیستم‌های ارزیابی عملکرد. تهران: انتشارات نص.
- پارسانیا، حمیدرضا (۱۳۸۷). نسبت علم و فرهنگ. *راهبرد فرهنگ*، ۱(۲)، ۵۱-۶۴.
- پالیزبان، محسن (۱۳۹۰). بررسی میزان تمایل به مشارکت سیاسی دانشجویان و عوامل مؤثر بر آن. *فصلنامه سیاست*، ۴۱(۲)، ۳۳-۴۹.
- تسلیمی، محمدسعید و علیپور، میثم (۱۳۹۸). رویکردهای استعدادپژوهی در خط‌مشی‌های نخبگانی کشور. *مدیریت دولتی*، ۱۱(۱)، ۱۲۲-۱۵۰.
- جوهری، فاطمه و هلالی ستوده، مینا (۱۴۰۱). سیاست‌های فرهنگی دانشگاه: نسبت میان آرمان تا واقعیت. *فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی*، ۲۸(۴)، ۲۳-۴۱.

- جهانیان، رمضان (۱۳۸۹). توسعه مشارکت دانشجویان در دانشگاه. پژوهش‌های مدیریت، (۸۴).
- ریگی، عاطفه (۱۴۰۰). ارزیابی کیفیت دانشگاه‌های ایران از بُعد اجتماعی - فرهنگی. علوم اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد، (۱)۱۸، ۲۲۰-۱۹۳.
- ذوالفقارزاده، محمدمهدی؛ امیری، علی نقی و زارعی متین، حسن (۱۳۹۰). کشف «فرهنگ دانشگاه»: واکاوی نظری و گونه شناختی مطالعات فرهنگ دانشگاهی. اندیشه مدیریت راهبردی (اندیشه مدیریت)، (۱)۵، ۹۷-۴۵.
- سند دانشگاه اسلامی (۱۳۹۲). جلسه ۷۳۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۹۲/۴/۲۵.
- سهرابی، بابک؛ خلیلی جعفرآباد، احمد و رودی، امیر (۱۳۹۶). کشف ویژگی‌های حوزه‌های تحقیقاتی نوظهور با استفاده از روش فراترکیب. سیاست علم و فناوری، (۴)۹، ۳۰-۱۵.
- عبدی، مصطفی و کاوسی، اسماعیل (۱۳۹۳). طراحی و ارائه الگوی سنجش توسعه فرهنگی در کشور ایران با استفاده از نظریه داده‌بنیاد. مطالعات توسعه اجتماعی ایران، (۱)۷، ۱۱۰-۹۳.
- فراستخواه، مقصود و بازرگان، عباس (۱۳۹۶). نظارت و ارزیابی در آموزش عالی. تهران: انتشارات سمت.
- کریمیان، حسین و صفایی اصل، محسن (۱۴۰۰). ارزیابی میزان اثربخشی برنامه‌های فرهنگی - تربیتی دانشگاه فرهنگیان. مطالعات سیاست‌گذاری تربیت معلم، (۲)۸، ۸۴-۶۱.
- گنجی، محمد؛ نیازی، محسن و حیدریان، امین (۱۳۹۷). مطالعه عوامل اجتماعی مؤثر بر مشارکت فرهنگی در فضای دانشگاه. فصلنامه جامعه‌شناسی کاربردی، (۷۱)۲۹، ۴۰-۱۹.
- موسی‌خانی، مرتضی؛ حق‌خواه، داود و حسن‌زاده، رقیه (۱۳۸۸). ارائه یک چهارچوب مفهومی برای ارزیابی عملکرد دانشگاه. فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار، سال سوم، (۳).
- هادوی‌نژاد، مصطفی؛ اسماعیل‌زاده، منصور و دستاران، لیلا (۱۳۹۸). آمایش شاخص‌های پایش اهداف کلان فرهنگی دانشگاه: مطالعه‌ای موردی. دومین همایش ملی فرهنگ دانشگاهی، بیرجند.
- یارمحمدیان، محمدحسین و دیگران (۱۳۹۳). ارائه مدلی برای ارزیابی عملکرد

دانشگاه‌ها؛ مورد مطالعه دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسکان. فصلنامه علمی - پژوهشی ره‌یافتی نو در مدیریت آموزشی، سال ششم، (۲).
 یمنی دوزی سرخابی، محمد (۱۳۸۰). درآمدی به بررسی عملکرد سیستم‌های دانشگاهی. تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

- Ankrah, S., & AL-Tabbaa, O. (2015). Universities–industry collaboration: A systematic review. *Scandinavian Journal of Management*, 31(3), 387-408. doi:10.1016/j.scaman.2015.02.003
- Arambewela, R. & Hall, J. (2006). A Comparative Analysis of International Education Satisfaction Using SERVQUAL. *Journal of Services Marketing*, 20(5), 317-330. doi:10.1108/08876040610681141
- Astin, A. W. (1984). Student Involvement: A Developmental Theory for Higher Education. *Journal of College Student Development*, 40(5), 518-529.
- Astin, A. W.; Vogelgesang, L. J.; Ikeda, E. K. & Yee, J. A. (2000). *How Service Learning Affects Students*. Higher Education Research Institute, University of California, Los Angeles.
- Barr, R. B. & Tagg, J.(1995). From Teaching to Learning —A New Paradigm For Undergraduate Education. *Change: The Magazine of Higher Learning*, 27(6), 12–26. doi:10.1080/00091383.1995.10544672
- Carbone, A. (2021). The value of the Australian Awards for University Teachers(AAUT): Building and maintaining excellence in teaching and learning across the nation. *Journal of University Teaching & Learning Practice*, 18(6), 12-17. https://doi.org/10.53761/1.18.6.2
- Chen, J. & Wang, R. (2018). Cultural entrepreneurship in higher education institutions: A systematic review of literature. *Education Sciences*, 8(3), 114.
- Damme, D. V. (2001). Quality issues in the internationalisation of higher education. *Higher Education*, 41(4), 415–441. doi:10.1023/a:1017598422297
- Denson, N. & Chang, M. J. (2009). Racial and Ethnic Diversity in Higher Education: A Critical Review of the Research Literature. *ASHE Higher Education Report*, 35(3), 1-124.
- Disterheft, A.; Ferreira da Silva Caeiro, S. S.; Ramos, M. R. & de Miranda Azeiteiro, U. M. (2012). Environmental Management Systems(EMS) implementation processes and practices in European higher education institutions-Top-down versus participatory approaches. *Journal of Cleaner Production*, (31), 80–90.
- Dryjanska L.; Kostalova J. & Vidović D. (2022). *Higher Education Practices for Social Innovation and Sustainable Development*. In: Păunescu C., Lepik KL., Spencer N.(eds) Social Innovation in Higher Education. Innovation, Technology, and Knowledge Management. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-84044-0_6
- Duxbury, N. (2003). *Cultural indicators and Benchmarks in Community*,

- Quebec, Canada, Strategic Policy and Research Department of Canadian Heritage.
- Etzkowitz, H.; Webster, A.; Gebhardt, C. & Cantisano Terra, B. R.(2000). The future of the university and the university of the future: Evolution of ivory tower to entrepreneurial paradigm. *Research Policy*, 29(2), 313-330.
- Ferreira, M. (2006). *Rethinking academic culture in the information age*, Unpublished doctoral dissertation, McGill University, Canada.
- Findler, F.; Schönherr, N.; Lozano, R.; Reider, D. & Martinuzzi, A.(2019). *The impacts of higher education institutions on sustainable development*. International Journal of Sustainability in Higher Education. doi:10.1108/ijsh-07-2017-0114
- Gibbons, M.; Limoges, C.; Nowotny, H.; Schwartzman, S.; Scott, P., & Trow, M. (1994). *The New Production of Knowledge: The Dynamics of Science and Research in Contemporary Societies*. Sage Publications.
- Hernando, A.; Diez-Vega, I.; Lopez del Hierro, M.; Martínez-Alsina, N.; Diaz-Meco, R.; Busto, M. J. & González-Cuevas, G. (2018). Ethical values in college education: a mixed-methods pilot study to assess health sciences students' perceptions. *BMC Medical Education*, 18(1). doi:10.1186/s12909-018-1396-7
- Hudzik, J. K. (2011). *Comprehensive Internationalization: From Concept to Action*. NAFSA: Association of International Educators.
- Hurtado, S.; Milem, J. F.; Clayton-Pedersen, A. R. & Allen, W. R. (1998). Enhancing campus climates for racial/ethnic diversity: Educational policy and practice. *The Review of Higher Education*, 21(3), 279-302.
- Johnson, R. & Davis, S. (2018). Measuring Quality and Accessibility of Cultural Facilities in Higher Education Institutions. *Journal of Cultural Management and Policy*, 12(1), 45-62
- Jones, S. R. & Abes, E. S. (2013). *Identity Development of College Students: Advancing Frameworks for Multiple Dimensions of Identity*. Jossey-Bass.
- Joy, Davis (2014). Museums and higher education working together: challenges and opportunities. *Museum Management and Curatorship*, 29(3), 293-296. DOI: 10.1080/09647775.2014.919166
- Kezar, A. & Rhoads, R. A. (2001). The dynamic tensions of service learning in higher education: A philosophical perspective. *Michigan Journal of Community Service Learning*, 8(1), 43-54
- Kim, H. & Kim, Y. (2016). The role of university cultural festivals in promoting university brand equity. *Asia Pacific Journal of Marketing and Logistics*, 28(2), 284-302.
- Kirsi, Paavola (2020). *The Significance of Training in Employee Engagement Case Study of a Consulting Firm*.
- Knight, J. & De Wit, H. (Eds.). (1995). *Internationalization of higher education in Asia Pacific countries*. European Association for International Education.
- Knight, J. (2003). Updating the Definition of Internationalization.

- International Higher Education*, (33), 2-3.
- Krause, K. L. & Coates, H. (2008). Students' Engagement in First-Year University. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 33(5), 493-505.
- Kuh, G. D.; Kinzie, J.; Buckley, J. A.; Bridges, B. K. & Hayek, J. C. (2006). *What Matters to Student Success: A Review of the Literature*. Commissioned Report for the National Symposium on Postsecondary Student Success: Spearheading a Dialog on Student Success.
- Kuzu, O. H. (2021). Student clubs at universities: a content analysis on diversity. *Journal of Qualitative Research in Education*, (27), 52-73. doi:10.14689/enad.27.4
- Liu, Z.; Hossain, L. & Kwok, L. (2015). Cultural festivals as a vehicle for international student engagement. *Journal of Studies in International Education*, 19(1), 30-47.
- Lucia, Brajkovic (2020). *Student Affairs and Services in Higher Education: Global Foundations*. Issues, and Best Practices - Third Edition, ISBN: 978-3-00-066108-2
- Masland, A. T. (1985). Organizational Culture in the Study of Higher Education. *The Review of Higher Education*, 8(2), 157-168. doi:10.1353/rhe.1985.0026
- Matarasso, F. (2017). *A restless art: How participation transforms people and communities*. Calouste Gulbenkian Foundation.
- Morawska-Jancelewicz, J. (2021). The Role of Universities in Social Innovation Within Quadruple/Quintuple Helix Model: Practical Implications from Polish Experience. *Journal of the Knowledge Economy*. doi:10.1007/s13132-021-00804-y
- Milkyas, Hailu & Jianhua, Wu (2020). The Use of Academic Social Networking Sites in Scholarly Communication. *Scoping Review Data and Information Management*, 5(2), 277-298.
- Mustafa, S. M. S.; Wahab, R. A.; Radzi, F. A. M. & Hamzah, K. H. J. K. (2020). Participation in and Benefits of Volunteering Activities Among University Students. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 10(14), 31-37.
- Neely, A.; Gregory, M. & Platts, K. (1995). *Performance measurement system design; a literature review and research agenda*. International Journal of Operations & Production Management
- Noblit, G. W. & Hare, R. D. (1988). *Meta-ethnography: Synthesizing qualitative studies (Vol. 11)*. Sage.
- Oplatka, I. & Hemsley-Brown, J. (2012). Understanding the Social Impact of Academic-Community Research Collaboration: A Literature Review. *Journal of Social Service Research*, 38(5), 628-641. doi:10.1080/01488376.2012.719682
- Pascarella, E. T. & Terenzini, P. T. (2005). *How college affects students: A third decade of research (Vol. 2)*. Jossey-Bass.
- Paula Gonçalves Serafini, Jéssica Morais de Moura, Mariana Rodrigues de Almeida, Júlio Francisco Dantas de Rezende(2022), Sustainable

- Development Goals in Higher Education Institutions: A systematic literature review, *Journal of Cleaner Production*, doi.org/10.1016/j.jclepro.2022.133473
- Perkmann, M. & Walsh, K. (2009). The Two Faces of Collaboration: Impacts of University-Industry Relations on Public Research. *Industrial and Corporate Change*, 18(6), 1033-1065.
- Phongsirikul, M. & Thongrin, S. (2019). Developing Intercultural Awareness in ELT: Students' Attitudes toward their Intercultural Learning Experience. *REFlections*, 26(1), 78–114. Retrieved from <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/reflections/article/view/203947>
- Pizzutilo, F. & Venezia, E. (2021). On the maturity of social responsibility and sustainability integration in higher education institutions: Descriptive criteria and conceptual framework. *The International Journal of Management Education*, 19(3), 100515. doi:10.1016/j.ijme.2021.100515
- Power, D. & Malmberg, A. (2008). The contribution of universities to innovation and economic development: in what sense a regional problem? *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*, 1(2), 233–245. doi:10.1093/cjres/rsn006
- Pugh, R.; Lamine, W.; Jack, S. & Hamilton, E. (2018). The entrepreneurial university and the region: what role for entrepreneurship departments? *European Planning Studies*, 26(9), 1835–1855. doi:10.1080/09654313.2018.1447551
- Salamzadeh, Yashar; Adeyemi Sangosanya, Taofeek; Salamzadeh, Aidin & Vitor Braga (2022). *Entrepreneurial universities and social capital: The moderating role of entrepreneurial intention in the Malaysian context*, About the journal. The International Journal of Management Education, <https://doi.org/10.1016/j.ijme.2022.100609>
- Salmi, J. (2017). *The Challenge of Establishing World-Class Universities*. The World Bank. DOI:10.1596/978-0-8213-7865-6
- Sandelowski, M. & Barroso, J. (2007). Toward a Meta synthesis of qualitative findings on motherhood in HIV-positive women. *Research in Nursing & Health*, 26(2), 153-170.
- Scager, K.; Boonstra, J.; Peeters, T.; Vulperhorst, J. & Wiegant, F. (2016). Collaborative Learning in Higher Education: Evoking Positive Interdependence. *CBE Life Sci Educ.* Winter, 15(4), ar69. doi: 10.1187/cbe.16-07-0219. PMID: 27909019; PMCID: PMC5132366.
- Thorne, S.; Jensen, L.; Kearney, M. H.; Noblit, G. & Sandelowski, M. (2004). Qualitative metasynthesis: reflections on methodological orientation and ideological agenda. *Qualitative health research*, 14(10), 1342-1365.
- Walsh, D. & Downe, S. (2005). Meta-synthesis method for qualitative research: a literature review. *Journal of advanced nursing*, 50(2), 204-211.
- Williamson, HJ.; Young, BR.; Murray, N.; Burton, DL.; Levin, BL.; Massey, OT. & Baldwin, JA. (2016). Community-University

Partnerships for Research and Practice: Application of an Interactive and Contextual Model of Collaboration. *J High Educ Outreach Engagem*, 20(2), 55-84. PMID: 28184179; PMCID: PMC5295659
<https://www.unesco.org/creativity/en/activities/cdis>

References

- Abdi, Mustafa and Kavsi, Esmaeil (2014). Designing and presenting a model for measuring cultural development in Iran using grounded theory, *Iranian Social Development Studies*, 7(1), 110–93. (In Persian)
- Abili, Khodayar, Nasiri Firouz, Alireza, Pourkarimi, Javad and Keramati, Mohammadreza (2021). Identification and validation of indicators for evaluating cultural policymaking in the higher education system, *Public Policy Quarterly*, 7(4), 318-299. (In Persian)
- Ankrah, S. & AL-Tabbaa, O. (2015). Universities–industry collaboration: A systematic review. *Scandinavian Journal of Management*, 31(3), 387–408. doi:10.1016/j.scaman.2015.02.003
- Arambewela, R. & Hall, J. (2006). A Comparative Analysis of International Education Satisfaction Using SERVQUAL. *Journal of Services Marketing*, 20(5), 317-330. doi:10.1108/08876040610681141
- Astin, A. W. (1984). Student Involvement: A Developmental Theory for Higher Education. *Journal of College Student Development*, 40(5), 518-529.
- Astin, A. W., Vogelgesang, L. J., Ikeda, E. K., & Yee, J. A. (2000). *How Service Learning Affects Students*. Higher Education Research Institute, University of California, Los Angeles.
- Barr, R. B. & Tagg, J. (1995). From Teaching to Learning–A New Paradigm For Undergraduate Education. *Change: The Magazine of Higher Learning*, 27(6), 12–26. doi:10.1080/00091383.1995.10544672
- Carbone, A. (2021). The value of the Australian Awards for University Teachers(AAUT): Building and maintaining excellence in teaching and learning across the nation. *Journal of University Teaching & Learning Practice*, 18(6), 12-17. <https://doi.org/10.53761/1.18.6.2>
- Chen, J. & Wang, R. (2018). Cultural entrepreneurship in higher education institutions: A systematic review of literature. *Education Sciences*, 8(3), 114.
- Damme, D. V. (2001). Quality issues in the internationalisation of higher education, *Higher Education*, 41(4), 415–441. doi:10.1023/a:1017598422297
- Denson, N. & Chang, M. J. (2009). Racial and Ethnic Diversity in Higher Education: A Critical Review of the Research Literature. *ASHE Higher Education Report*, 35(3), 1-124.
- Disterheft, A., Ferreira da Silva Caeiro, S. S., Ramos, M. R., & de Miranda Azeiteiro, U. M. (2012). Environmental Management Systems(EMS) implementation processes and practices in European higher education

- institutions-Top-down versus participatory approaches. *Journal of Cleaner Production*, (31), 80–90.
- Dryjanska L.; Kostalova J. & Vidović D. (2022) Higher Education Practices for Social Innovation and Sustainable Development. In: Păunescu C., Lepik KL., Spencer N.(eds) *Social Innovation in Higher Education. Innovation, Technology, and Knowledge Management*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-84044-0_6
- Etzkowitz, H.; Webster, A.; Gebhardt, C. & Cantisano Terra, B. R. (2000). The future of the university and the university of the future: Evolution of ivory tower to entrepreneurial paradigm. *Research Policy*, 29(2), 313-330.
- Farastkhah, Maghsoud & Bazargan, Abbas (2017). *Monitoring and Evaluation in Higher Education*, Tehran. Samt Publications. (In Persian)
- Ferreira, M. (2006). *Rethinking academic culture in the information age*, Unpublished doctoral dissertation, McGill University, Canada.
- Findler, F., Schönherr, N., Lozano, R., Reider, D. & Martinuzzi, A. (2019). The impacts of higher education institutions on sustainable development. *International Journal of Sustainability in Higher Education*. doi:10.1108/ijsh-07-2017-0114
- Ganji, Mohammad; Niazi, Mohsen & Heydarian, Amin (2018). Studying social factors affecting cultural participation in the university environment, *Quarterly Journal of Applied Sociology*, 29(71), 40–19. (In Persian)
- Gibbons, M., Limoges, C., Nowotny, H., Schwartzman, S., Scott, P. & Trow, M. (1994). *The New Production of Knowledge: The Dynamics of Science and Research in Contemporary Societies*. Sage Publications.
- Hadavinejad, Mustafa and Esmaeilzadeh, Mansour and Dastaran, Leila (2019). Setting up indicators for monitoring the university's cultural macro-goals: A case study, *Second National Conference on Academic Culture*, Birjand. (In Persian)
- Hernando, A., Diez-Vega, I., Lopez del Hierro, M., Martínez-Alsina, N., Diaz-Meco, R., Busto, M. J., González-Cuevas, G. (2018). Ethical values in college education: a mixed-methods pilot study to assess health sciences students' perceptions. *BMC Medical Education*, 18(1). doi:10.1186/s12909-018-1396-7
- Hudzik, J. K. (2011). *Comprehensive Internationalization: From Concept to Action*. NAFSA: Association of International Educators.
- Hurtado, S., Milem, J. F., Clayton-Pedersen, A. R., & Allen, W. R. (1998). Enhancing campus climates for racial/ethnic diversity: Educational policy and practice. *The Review of Higher Education*, 21(3), 279-302.
- Islamic University Document (2013). Session 735 of the Supreme Council of the Cultural Revolution dated 25/4/1392. (In Persian)
- Jahaniyan, Ramazan (2010). Developing Student Participation in University, *Management Research*, (84). (In Persian)

- Masland, A. T. (1985). Organizational Culture in the Study of Higher Education. *The Review of Higher Education*, 8(2), 157–168. doi:10.1353/rhe.1985.0026
- Matarasso, F. (2017). *A restless art: How participation transforms people and communities*. Calouste Gulbenkian Foundation.
- Morawska-Jancelewicz, J. (2021). The Role of Universities in Social Innovation Within Quadruple/Quintuple Helix Model: Practical Implications from Polish Experience. *Journal of the Knowledge Economy*. doi:10.1007/s13132-021-00804-y
- Musakhani, Morteza, Haqkhah, Davoud and Hassanzadeh, Roghieh (2009). Presenting a conceptual framework for evaluating university performance. *Quarterly Journal of Educational Leadership and Management*, Islamic Azad University, Garmsar Branch, Year 3, (3). (In Persian)
- Mustafa, S. M. S., Wahab, R. A., Radzi, F. A. M., & Hamzah, K. H. J. K. (2020). Participation in and Benefits of Volunteering Activities Among University Students. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 10(14), 31–37.
- Noblit, G. W. & Hare, R. D. (1988). *Meta-ethnography: Synthesizing qualitative studies* (Vol. 11). Sage.
- Oplatka, I. & Hemsley-Brown, J. (2012). Understanding the Social Impact of Academic-Community Research Collaboration: A Literature Review. *Journal of Social Service Research*, 38(5), 628-641. doi:10.1080/01488376.2012.719682
- Palizban, Mohsen (2008). Studying the level of students' willingness to participate in politics and its influencing factors, *Politics Quarterly*, 41(2), 33-49. (In Persian)
- Parsania, Hamidreza (2008). The relationship between science and culture. *Culture Strategy*, 1(2), 64-51. (In Persian)
- Pascarella, E. T. & Terenzini, P. T. (2005). *How college affects students: A third decade of research* (Vol. 2). Jossey-Bass.
- Paula Gonçalves Serafini, Jéssica Morais de Moura, Mariana Rodrigues de Almeida, Júlio Francisco Dantas de Rezende (2022). Sustainable Development Goals in Higher Education Institutions: A systematic literature review, *Journal of Cleaner Production*, doi.org/10.1016/j.jclepro.2022.133473
- Perkmann, M. & Walsh, K. (2009). The Two Faces of Collaboration: Impacts of University-Industry Relations on Public Research. *Industrial and Corporate Change*, 18(6), 1033-1065.
- Phongsirikul, M. & Thongrin, S. (2019). Developing Intercultural Awareness in ELT: Students' Attitudes toward their Intercultural Learning Experience. *REFlections*, 26(1), 78–114. Retrieved from <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/reflections/article/view/203947>
- Pizzutilo, F. & Venezia, E. (2021). On the maturity of social responsibility and sustainability integration in higher education institutions: Descriptive criteria and conceptual framework. *The International*

- Journal of Management Education, 19(3), 100515.
doi:10.1016/j.ijme.2021.100515
- Power, D. & Malmberg, A. (2008). The contribution of universities to innovation and economic development: in what sense a regional problem? *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*, 1(2), 233–245. doi:10.1093/cjres/rsn006
- Pugh, R., Lamine, W., Jack, S. & Hamilton, E. (2018). The entrepreneurial university and the region: what role for entrepreneurship departments? *European Planning Studies*, 26(9), 1835–1855. doi:10.1080/09654313.2018.1447551
- Rigi, Atefeh (2021). Evaluating the Quality of Iranian Universities from a Socio-Cultural Perspective, *Social Sciences of Ferdowsi University of Mashhad*, 18(1), 193-220. (In Persian)
- Salmi, J. (2017). The Challenge of Establishing World-Class Universities. The World Bank. DOI:10.1596/978-0-8213-7865-6
- Sandelowski, M. & Barroso, J. (2007). Toward a Meta synthesis of qualitative findings on motherhood in HIV-positive women. *Research in Nursing & Health*, 26(2), 153-170.
- Scager K., Boonstra J., Peeters T., Vulperhorst J. & Wiegant F. (2016). Collaborative Learning in Higher Education: Evoking Positive Interdependence. *CBE Life Sci Educ. Winter*, 15(4), ar69. doi: 10.1187/cbe.16-07-0219. PMID: 27909019; PMCID: PMC5132366.
- Scager, K., Boonstra, J., Peeters, T., Vulperhorst, J. & Wiegant, F. (2016). Collaborative Learning in Higher Education: Evoking Positive Interdependence. *CBE Life Sci Educ. Winter*, 15(4), ar69. doi: 10.1187/cbe.16-07-0219. PMID: 27909019; PMCID: PMC5132366.
- Sohrabi, Babak, Khalili Jafarabad, Ahmad & Rudy, Amir (2017). Discovering the characteristics of emerging research areas using the meta-synthesis method. *Science and Technology Policy*, 9(4), 15–30. (In Persian)
- Taslimi, Mohammad Saeed & Alipour, Meysam (2019). Talent research approaches in the country's elite policies. *Government Management*, 11(1), 150-122. (In Persian)
- Thorne, S., Jensen, L., Kearney, M. H., Noblit, G. & Sandelowski, M. (2004). Qualitative metasynthesis: reflections on methodological orientation and ideological agenda. *Qualitative health research*, 14(10), 1342-1365.
- Walsh, D. & Downe, S. (2005). Meta-synthesis method for qualitative research: a literature review. *Journal of advanced nursing*, 50(2), 204-211.
- Williamson HJ., Young BR., Murray N., Burton DL., Levin BL., Massey OT. & Baldwin JA. (2016), Community-University Partnerships for Research and Practice: Application of an Interactive and Contextual Model of Collaboration. *J High Educ Outreach Engagem.* 20(2):55-84. PMID: 28184179; PMCID: PMC5295659

- Yarmohammadian, Mohammad Hossein, Shah Talebi, Somayeh, Foladvand, Maryam and Shah Talebi, Badri (2014). Presenting a model for evaluating university performance; Case study of Islamic Azad University, Khoraskan Branch, Scientific-Research Quarterly Journal of New Approaches to Educational Management, Year 6, (2). (In Persian)
- Yashar Salamzadeh, Taofeek Adeyemi Sangosanya, Aidin Salamzadeh, Vitor Braga (2022). Entrepreneurial universities and social capital: The moderating role of entrepreneurial intention in the Malaysian context, About the journal. The International Journal of Management Education, <https://doi.org/10.1016/j.ijme.2022.100609>
- Zolfagharzadeh, Mohammad Mahdi, Amiri, Ali Naghi & Zarei Matin, Hassan (2011). Discovering “University Culture”: Theoretical and Typological Analysis of University Culture Studies. Strategic Management Thought (Management Thought), 5(1), 45-97. (In Persian)
- <https://www.unesco.org/creativity/en/activities/cdis>